

11 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ο ήρωάς του, ο Πρίμο, είναι ένας τυχοδιώκτης χαρτοπαίκτης.

Ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης παραδέχεται ότι συχνά ήρωές του αυτονομούνται και θεωρεί ότι λίγοι έρωτες έχουν καλή εξέλιξη. ΑΠΟ ΤΗΝ *Ερη Βαρδάκη*

Περιγράψτε μου την πλοκή του νέου μυθιστορηματός σας, «Υπουργός νύχτας» (εκδ. Πατάκη). «Ένας τυχοδιώκτης χαρτοπαίκτης, πρώην ακροαριστέρος, αποτυχημένος αρχιπέκτονας και τώρα ιδιοκτήτης γραφείου κηδεύων, μπλέκεται με τον υπόκοσμο. Κατόπιν τρυπώνει στη μολυσμένη πολιτική τάξη. Η έλλειψη θεσμών και αντιστάσεων του επιτρέπει να γίνει τάχιστα ο πιο σημαντικός υπουργός της κυβέρνησης, δικαιώνοντας τη γενική παρακμή».

Πώς καταφέρατε να διεισδύσετε στον κόσμο των γραφείων κηδεύων, των καζινών, των συμμοριών; «Ψάξιμο, ρεπορτάζ, συναστροφή, ενίοτε επικίνδυνη. Το πιο νόστιμο ψάρι βρίσκεται στα βαθιά και θολά νερά. Αν δεν λερωθείς, δεν βρωμιστείς, τίποτε δεν προκύπτει. Αλλιώς, κάτσε σπίτι και γράψε ιστορίες εκ της περιουσίας».

Ο μηδενισμός του Πρίμο, του πρωταγωνιστή του μυθιστορηματος, φαίνεται στο τέλος να νικιέται από τον έρωτα... «Τον Πρίμο ο έρωτας τον επηρεάζει δύσκολα, οδυνηρά, αλλά οπωσδήποτε τον αλλοιώνει, όπως όλους μας. Θετικά, αρνητικά, ή και τα δύο. Λίγοι έρωτες έχουν καλή εξέλιξη. Συνήθως ξεκινούν με ενθουσιασμό και καταλήγουν στην οδύνη, στην αδιαφορία ή στη φαιδρότητα».

Περιγράψτε στο βιβλίο την Ελλάδα πριν από την κρίση. Θέλατε να κάνετε ένα πολιτικό σχόλιο; «Πολλά και

ποικίλα πολιτικά σχόλια και όχι μόνον. Αλλά το μυθιστόρημα θίγει (έμμεσα πάντα) και κοινωνικά ζητήματα, το καθημερινό μπουρλέσκ, την αποξένωση, τη μοναξιά, και θέτει υπαρξιακά και οντολογικά ερωτήματα μέσα από μια όραση τραγική και κωμική συνάμα. Ολα, όμως, βασίζονται κυρίως στο πώς, δηλαδή στη φόρμα της αφήγησης και κατεξοχήν στη γλώσσα. Αλλιώς δεν θα ήταν λογοτεχνία. Δεν θα υπήρχε το βιβλίο».

Ο ήρωας από νεκροθάφτης γίνεται υπουργός Ανάπτυξης. Κρύβεται κάποιος συμβολισμός πίσω από αυτό; «Όταν συνήθως ένας υπουργός Ανάπτυξης καταλήγει σε νεκροθάφτη, τότε γιατί ένας νεκροθάφτης να μη γίνει υπουργός Ανάπτυξης;».

Σήμερα οι ιδεολογίες έχουν χρεοκοπήσει; «Το πρόβλημα ανέκαθεν δεν ήταν οι ιδέες, αλλά οι άνθρωποι που συνήθως και τελικά εξευτελίζουν τα πάντα. Πάντα στο τέλος έρχονται οι αχώνευτοι, όπως λέει ο Χάκκας, ίσως και με κάποιον ευεργετικό τρόπο, για να γελοιοποιήσουν κάθε (έωλη, έτσι κι αλλιώς) ιδεολογική απολυτότητα».

Με την πολιτική ασχολείστε; «Εμμέσως ασχολούμαι. Ευθέως και πρακτικά όχι, διότι δεν διαθέτω το λαμπρό πολιτικό ταλέντο ενός, ας πούμε, Κατρούγκαλου, ή ενός Καμμένου».

Για μία ακόμη φορά η Θεσσαλονίκη πρωταγωνιστεί στο μυθιστόρημά σας. Είστε σε έναν βαθμό τοπικιστής; «Ο κεντρικός ήρωας κινείται σε πολλές πόλεις: Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Πτολεμαίδα, Κομοτηνή, Καβάλα, Αθήνα. Αλλά οι πόλεις στη λογοτεχνία είναι χάρπνες, είναι επινοήσεις, χρήση τόπων που

εξυπηρετούν συνειδητά την αφήγηση. Ο δε ιδεολογικοποιημένος τοπικισμός είναι μια απλή γλωσσική επινόηση. Τα όρια των πόλεων είναι τεχνικά, νοπικά, στην εποχή μας. Εξάλλου, η Θεσσαλονίκη και η Αθήνα δεν υπάρχουν παρά ως ατομική αντίληψη και αίσθηση. Κάθε Σαλονικιός ή Αθηναίος έχει μέσα του μια διαφορετική, προσωπική Θεσσαλονίκη, ή Αθήνα».

Φοβάστε ποτέ μήπως στερεώσετε από έμπνευση; «Πάντα το φοβόμουν και το φοβάμαι. Και πάνω, κάθε φορά, που είμαι σε δυστοκία κι έχω απελπιστεί, έρχεται πάλι, ξαφνικά, η έμπνευση φτερουγίζοντας να με βάλει σε νέους μπελάδες, σε νέα βάσανα».

Σχεδιάζετε από την αρχή το τέλος των βιβλίων σας ή τελικά οι ήρωές σας αυτονομούνται στη διάρκεια της συγγραφής; «Και τα δύο συμβαίνουν εναλλάξ. Συχνά κάποιτοι ήρωες αυτονομούνται και μετά με σέρνουν απ' τη μύτη. Τους δίνω μια κεκτημένη ταχύτητα, και μετά αποκτούν αυτάρκεια, αυτεξούσιο και γίνονται αναιδέεις, σαν τον χωριάτη: θέλουν να ανεβούν μέχρι και στο κρεβάτι».

Όπως ποιος λογοτεχνικός ήρωας θα θέλατε να είχατε ζήσει και γιατί; «Θα ήθελα να είμαι ο Ζυλιέν Σορέλ, στο “Κόκκινο και το μαύρο” του Στανιάλ. Επικές εποχές, δύσκολοι έρωτες, ευγένεια, παράβαση, ιντριγκες, απίθανες περιπέτειες. Οπότε, από άποψη εποχής, μάλλον άτυχιστος. Συνεπώς δεν μένει παρά να μυθοποιήσουμε τις δικές μας ημέρες. Εφόσον και τελικώς όλα είναι θέμα όρασης, προσωπικής νοηματοδότησης, κι όχι πραγματικότητας». ●

ΒΗΜΑΓΑΖΙΝΟ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 80